

29.9.2026

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2026

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Mäntyharjun kunta

Kunnan yhteyshenkilön tiedot:

- Nimi: Jouni Nieminen
- Nimike: Hallinto- ja talousjohtaja
- Sähköpostiosoite: jouni.nieminen@mantyharju.fi
- Puhelinnumero: 040 584 0492

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa: 630 000 €

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin sen käyttökohde:

Kuntaliitokseen perustuva toimintaympäristön muutos; kuntaliitos Pertunmaan kanssa 1.1.2025.

Pertunmaan kunta liittyi pitkään jatkuneen vaikean taloudellisen tilanteen takia Mäntyharjun kuntaan. Erityisenä kuntajakoselvittäjänä toimi hallintotieteiden tohtori Eero Laesterä. Kuntaliitoksessa Mäntyharjulle siirtyi Pertunmaan rakenteellinen alijäämä noin 1,2 M€ vuositasolla, jonka taustalla on erityisesti sote-erät. Mäntyharjun kunnan käyttötalous ilman tasapainotustoimenpiteitä olisi ollut yhdistymisen jälkeen noin 2,4 M€ alijäämäinen.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

Kunta kohdistaa korotuksen talouden tervehdyttämistarpeisiin, jotka ovat syntyneet kunnan talouden aikaisemman kehityksen ja kuntaliitoksen takia.

1. Kuntaliitokseen perustuva toimintaympäristön muutos ja seuranneet kustannusvaikutukset (kuntaliitos Pertunmaan kanssa 1.1.2025)

Kuntaliitoksen jälkeen Mäntyharjun kunnan taloutta on sopeutettu vuosina 2025 ja 2026 tehostamalla palvelutuotantoa ja vähentämällä henkilöstökustannusten kasvua yt-neuvottelujen lopputulemana sekä valtuuston päättämällä veroratkaisulla.

Merkittävistä sopeutustoimista huolimatta Mäntyharjun kunnan tilinpäätösennusteen mukaan vuoden 2026 tulos on 700 000 euroa alijäämäinen. Taloussuunnitelmavuosien 2028 ja 2029 tulosten ennustetaan olevan noin 1 M€ alijäämäisiä.

Taloudellisen tilanteen heikentymiseen vaikuttaa erityisesti kuntaliitoksen toimeenpanoon liittyvä palkkojen harmonisointivelvoite, jonka toteuttaminen on kestänyt suunniteltua pidempään. Pertunmaan kunnassa oli ennen yhdistymistä Mäntyharjun kuntaa korkeammat sivistystoimialan tehtäväkohtaiset palkat sekä korkeammat TVA-lisät. Ennen yhdistymistä Mäntyharjun kunnan palveluksessa oli suurempi osa kunnan nykyistä sivistystoimen henkilöstöä, jonka takia suuremmalle osalla henkilöstöä palkat nousevat. Huomiona myös, että palkkojen kokemosat lasketaan korotetusta tehtäväkohtaisesta palkasta, joka nostaa myös palkkojen harmonisoinnin kustannusvaikutusta.

Palkkojen harmonisoinnista syntyvään kustannusten kasvuun vaikuttaa lisäksi kunta-alan palkkaratkaisujen sopimuskorotukset, jotka huomioiden kuntaliitoksesta johtuva talouden heikentymisen euromääräinen vaikutus on vuoden 2026 tulokseen noin 400 000 euroa.

2. Kuntaliitoksen vaikutukset toimintalähtöisen kiinteistöjenhoidon tuottavuuden heikentymiseen

Erityisen kuntajakoselvittäjän esityksessä kuntarakenteen muuttamiseksi (22.3.2024) todetaan yhdistymissopimuksessa olevien peruspalvelujen säilyttävät lähes nykyisen palveluverkon, mutta palvelurakenteessa on kuitenkin tunnistettava realistisesti talouden kestävyys.

Kuntaliitoksella tavoitellaan kiinteistöjenhoidossa tuottavuuden kasvua ja kustannusten säästöjä sekä palvelutuotannossa synergiaetuja. Toimintalähtöisen kiinteistöjen hoidon tuottavuus kuitenkin heikentyy aluksi, koska organisaatiomuutosten ja palveluverkon kehittämisen toimeenpanossa ja toimintaprosessien yhteensovittamisessa on edellä mainitussa selvityksessäkin tunnistettua viivettä. Osa viiveestä selittyy yhdistymissopimuksessa neuvotelluista velvoitteista sekä muutosjohtamisen toimenpanon haasteista, jota toteuttaa yhdistyneeseen henkilöstön määrään suhteessa merkittävästi pienentynyt esihenkilöiden ryhmä.

Kuntaliitoksen seurauksena Mäntyharjun kunnalla on tarve vähentää palvelutuotannostaan ja kumppaneille vuokratuista tiloista arviolta noin 9150 kerrosalaneliometriä. Mäntyharjun kunta käyttää harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta kiinteistöstrategian toimenpiteiden nopeaan toteuttamiseen (aloitus vuonna 2026) mm. toimintojen tehostamiseksi ja tyhjilleen jäävien rakennusten purkamiseen noin 250 000 euroa. Toimenpiteiden valmistuttua vuodesta 2027 alkaen kunta tavoittelee vuosittaista 200 000 euron positiivista tulosvaikutusta.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Mäntyharjun kunta hakee harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2026, koska menettely on huomioitu toimenpiteenä Mäntyharjun ja Pertunmaan kuntien yhdistymisselvityksessä ja kuntaliitoksen kustannusvaikutusten tunnistettiin realisoituvan toimenpiteiden toimeenpanon edetessä.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

Verojen korotus, Mäntyharjun kunta korotti veroprosenttia liitoksen takia 0,4 %-yksikköä ja kiinteistöveroja. Vaikutus noin 1,2 M€ vuodessa.

Yhteistoimintaneuvottelut v. 2025. Kokonaissäästö 0,9 M€.

Yhteensä korjaavat toimenpiteet 2,1 M€ vuodessa, eli 300 € / asukas.

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

Kiinteistöstrategian toimeenpanon positiivinen tulosvaikutus noin 250 000 euroa vuodessa.

Yritystonttien hinnoittelun tarkastaminen ja myyntitoimien suunnitelmallinen edistäminen, joiden tavoitteena on kasvuyritysten houkuttelu kuntaan pitkän aikavälin verotulojen (yhteisövero ja kunnallisvero) kasvattamiseksi sekä työllisyyden parantamiseksi.

F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Pertunmaan kunta liitettiin erityisen kuntarakenneselvityksen seurauksena Mäntyharjun kuntaan 1.1.2025. Taustalla oli Pertunmaan kunnan vahva rakenteellinen alijäämä. Erityisenä syynä tähän on negatiiviset valtionosuudet, jotka olivat asukasta kohti valtakunnan suurimpia.

Kuntien yhdistyessä Pertunmaan kunnan alijäämä (4,0 M€) ja rakenteellinen mm. negatiivisista valtionosuuksista johtuva vuosittainen alijäämä (1,2 M€) siirtyivät Mäntyharjulle.

Valtioneuvosto myönsi liitokselle 5,5 M€ yhdistymisavustuksen. Liitosprosessin aikana Mäntyharjun kuntaa ohjattiin hakemaan lisäksi harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta. Rakenneselvitystyön yhteydessä tunnistettiin, ettei yhdistymisavustuksella korjata syntyneitä talouden rakenteita.

Mäntyharjun kunta on määrätietoisesti toteuttanut kuntaliitoksen jälkeen palvelutuotannon uudistamista ja raskaiden yt-neuvottelujen lopputulemana henkilöstökustannusten kasvukehityksen hallintaa. Tehdyt ratkaisut ovat vaikuttaneet henkilöstön työhyvinvointiin, sairauspoissaolojen määrän kasvuun ja erityisesti ikääntyneen henkilöstön työkykyyn heikentymiseen. Kunta valmistelee työkykyjohtamisen mallia, jolla tavoitellaan työhyvinvoinnin positiivista kehitystä ja sairauspoissaolojen määrän laskua.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen Mäntyharjun kunta käyttää erityisesti pysyviä säästöjä tuottavien rakenneuudistusten kustannusten kattamiseen. Kunta päivittää myös suunnitelmat talouden tasapainottamiseksi ja investointiohjelman toteuttamisesta.

Mäntyharjussa 29.9.2026

Jouni Nieminen, hallinto- ja talousjohtaja

This document contains 4 pages before this page

Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

Jouni Antti Olavi Nieminen

Mäntyharjun kunta, FI01657610, Pentinpolku 1, 52700, Mäntyharju

fc89073a-0fdb-4140-8ec7-9abedfbcddf0 - 2026-09-29 13:32:38 UTC +03:00

BankID / MobileID - bc90b17d-1003-4faf-ae23-39831048a294 - FI

Authority to sign - Asemavaltuus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign	asemavaltuus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende